JUBILEUM KUNSTBEELD
Speciaal voor de 35ste verjaardag van Kunstbeeld wordt voor ieder nummer in dit jubileumjaar een kunstenaar uitgenodigd een nieuw werk te maken. Het origineel wordt vernietigd zodat het kunstwerk alleen bestaat als reproductie in dit tijdschrift. Curator van deze reeks Collector's Items is Nanda Janssen. Zij werkt als onafhankelijk curator en ontwikkelde tentoonstellingen voor onder meer het Museum voor Moderne Kunst Arnhem en 21rozendaal in Enschede.

Collector's Item #10

Sharon Houkema

Een roadmovie installatie, een metersgrote tekening van een wirwar aan lijnen, een projectie van een mistige maan, een aantal zinnen op een A4'tje die een eindeloze ruimte beschrijven. Deze disparate kunstwerken komen uit het brein van een en dezelfde kunstenaar: Sharon Houkema.

door Nanda Janssen

Op het eerste gezicht lopen de werken van Sharon Houkema (1975) qua techniek en inhoud ver uiteen. Wanneer je beter kijkt, ontdek je verschillende parallellen. Een terugkerend motief is bijvoorbeeld de lijn die in allerlei gedaanten en betekenissen opduikt. Vanaf het prille moment dat ze een potlood vast kon houden, probeerde ze spelenderwijs allerlei stijlen en manieren van tekenen uit en ontwikkelde zo die distincte en klare lijn. In deze zwierige stijl tekende de kunstenaar zo'n tien jaar geleden eigengereide – vakjesloze – stripachtige verhalen waarin ze onder meer experimenteerde met de vertelstructuur. Haar 'strip' had meerdere leesrichtingen, je kon als kijker beginnen waar je wilde. Naarmate het verhaal vorderde, kon de lezer verschillende routes volgen waardoor het verhaal bij iedere lezing een ander verloop had. Een strikt begin of einde ontbrak. In dit vroege werk is de lijn zowel letterlijk, getekend, als conceptueel aanwezig, de 'verhaallijn'.

In de reuzentekening *DFKABHY-XVII* (2007) vormen ontelbare losse draden al meanderend een berg. Het begin en einde is in deze kluwen zoek. De fascinatie voor de lijn zette zich voort. Niet altijd is het de tekenpen die de lijn trekt. In het waarnemingsvermogen tartende werk *Untitled* (2008) duikt een geprojecteerd stippellijntje op. Kijk je naar een vlak vel papier op de muur waarop kreukels en een stippellijntje zijn geprojecteerd of wordt enkel dat stippellijntje geprojecteerd op een gekreukeld vel papier? De hersenen spannen zich in om te achterhalen of je van doen hebt met een object dat plat of ruimtelijk is. Iets dat tweedimensionaal is als driedimensionaal voorstellen – of andersom – is een gegeven waar Houkema vaker mee werkt. Het geprojecteerde lijntje stippelt een route uit over de kreukels als waren het toppen van een bergkam. De lijn kan vele routes kiezen en eindeloos verdwalen. Zoals de structuur van de oudere tekeningen de vorm van een doolhof had, vormt het gekreukte papier een labyrintische structuur met zijpaden. Er is geen bestemming, geen oplossing, geen einde, geen conclusie aan die reis. Dat is ook het geval in de veelbesproken filminstallatie *The Eye of the Storm* (2009). Op de vier wanden van een donkere ruimte worden naast elkaar zo'n veertig fragmen-

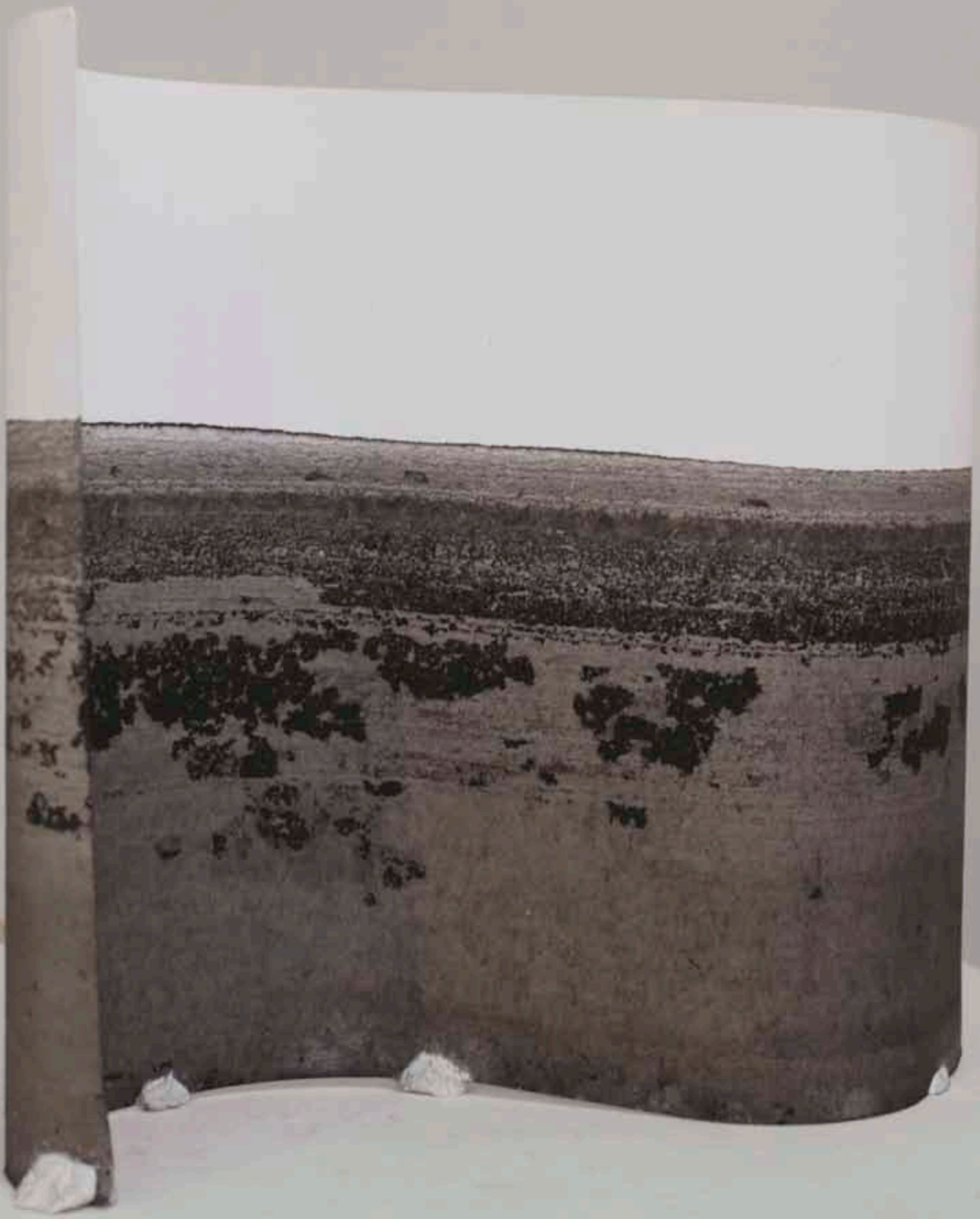

ten uit bekende en minder bekende roadmovies geprojecteerd. Na 53 seconden herhaalt iedere scène zich. Voor de oplettende kijker die erin slaagt uit de kakofonie van beelden orde te scheppen, heeft dit werk een heus eureka-moment in petto (dat hier niet onthuld zal worden). Op dat moment komt een nieuwe verhaallijn naar voren. Niet alleen vormen de aaneengeregen fragmenten een lus en staan ze in een loop, de roadmovie zelf is bij uitstek een cyclisch verhaal. De protagonist komt onderweg van alles tegen, valt van de regen in de drup, keert terug naar huis, gaat dood of belandt in de gevangenis, om maar een paar scenario's te schetsen. In roadmovies leidt de reis in veel gevallen door de natuur. De natuur of het landschap is een andere verborgen constante in Houkema's werk. De kunstenaar beschouwt de weergave van landschappen als portretten van de relatie van de mens tot zijn omgeving.

Houkema maakte voor dit Collector's Item *Portret van een landschap*. De titel is een lichtvoetig woordgrapje aangezien in het Engels liggend formaat 'landscape' wordt genoemd en staand formaat 'portrait'. De oorspronkelijk liggende tekening is staand gemaakt. Aan deze 'tekening' is geen pen of kwast te pas gekomen. Een blanco vel papier is simpelweg in een bak met water en inkt gelegd. Doordat het water langzaam verdampte bleven op beide zijden van het papier inktsporen achter. De dubbelzijdige tekening legt een directe relatie met de bladzijde in een tijdschrift. Het reflecteert de beweging van het bladeren. Door de opstelling krijgt de platte tekening volume. Houkema vlecht op subtiele wijze verschillende lijnen uit haar werk samen in deze bijdrage. K

'REPUBLIC OF THE MOON'
15 DEC. 2011 T/M 26 FEB. 2012
FACT, Liverpool (GB)
WWW.FACT.CO.UK
'UN PAISAJE HOLANDÉS/A DUTCH LANDSCAPE'
2 FEB. T/M 8 APR. 2012
La Casa Encendida, Madrid (ES)
WWW.LACASAENCENDIDA.ES
'SHARON HOUKEMA'
18 FEB. T/M 31 MRT. 2012
outLINE, Oetewalerstraat 73, Amsterdam
WWW.OUTLINEAMSTERDAM.NL

WWW.SHARONHOUKEMA.INFO

Exclusief voor Kunstbeeld

Op verzoek van Kunstbeeld ontwierp Sharon Houkema een originele invulling van twee bladzijdes in Kunstbeeld. Haar werk *Portret van een landschap* legt een directe relatie met de bladzijde in een tijdschrift.

Portret van een landschap is gemaakt voor Kunstbeeld en wordt hier eenmalig en exclusief gepubliceerd. De redactie zal 35 gesigneerde exemplaren van het Collector's Item verloten onder de lezers. Op die manier kunt u in het bezit komen van een exclusief kunstwerk van Dominique Teufen. Een Collector's Item voor trouwe lezers.

Wat moet u doen om kans te maken op één van de 35 gesigneerde werken? U kunt t/m 15 jan. 2012 uw naam, adres en telefoonnummer doorgeven via www.kunstbeeld.nl. Uit alle inzendingen worden 35 namen geloot. Zij ontvangen een extra exemplaar van het tijdschrift, dat door de kunstenaar op bijzondere wijze gesigneerd is.

BELANGRIJKE INFORMATIE

Inzendingen na de uiterste datum of met onvolledige (adres)gegevens worden niet in behandeling genomen. U ontvangt geen ontvangstbevestiging. Per adres kunt u slechts één keer deelnemen. Medewerkers van Kunstbeeld zijn uitgesloten van deelname.

Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd. Namen van de winnaars worden eind januari 2012 op www.kunstbeeld.nl bekend gemaakt. Daarna stuurt de redactie hen de gesigneerde exemplaren toe. K

Bron: Kunstbeeld, nr. 12/1, 2011-2012